

Jannik Toft Andersen, konsulent, produktionsøkonomi, ved VFL, Kvæg.

TENDENSER & NYHEDER

SPECIAL

Ministeriet for Fødevarer,
Landbrug og Fiskeri

Naturerhverv.dk

Den Europæiske
Landbrugsfond for Udvikling
af Landdistrikterne

Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development' (EAFRD)

Tabel 1, Bedrifter med malkestald eller AMS, fordelt efter niveauet af anlægs- og arbejdsomkostninger

			Anlæg			
			<8.000 kr.		>8.000 kr.	
Arbejde		Andel	Malkestald	AMS	Malkestald	AMS
		<4.000 kr.		46%	26%	7%
heraf med årets res. >0	45%		47%	12%	17%	
>4.000 kr.		35%	7%	12%	15%	
	heraf med årets res. >0	28%	33%	10%	0%	

Malkestald og AMS? Det afhænger af anlægs- og arbejdsomkostninger samt DB.

Valget mellem teknik eller arbejdskraft

Forskel: Der er stor spredning i omkostninger til arbejdskraft og teknik. Høje teknikomkostninger modsvarer ikke altid af lave arbejdsomkostninger.

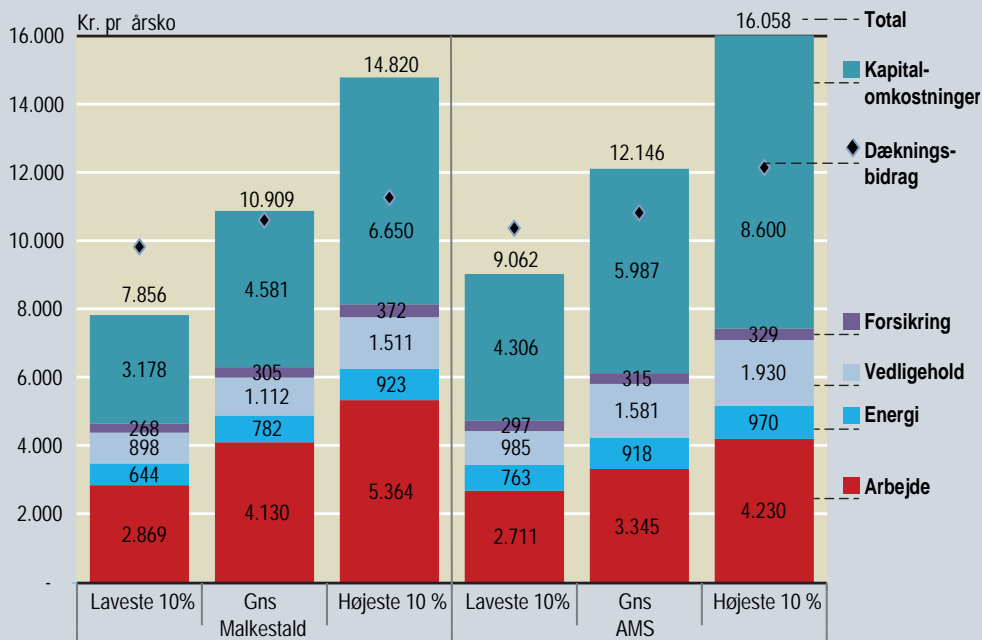
Jannik Toft Andersen,
Jta@vfl.dk

Valget mellem højmekaniserede løsninger på den ene side og mere manuelt baserede løsninger på den anden side er et allesteds nærværende dilemma i mælkeproduktionen. Rent økonomisk består valget i, om man vil acceptere højere andel af omkostninger til produktionsanlægget (omkost-

ninger til energi, vedligehold, forsikringer, afskrivning og forrentning) for at spare arbejdskraft (omkostninger til løn og ejerløn) ved valg af høj mekaniseringsgrad. Eller det modsatte at vælge en lavere mekaniseringsgrad.

Med udgangspunkt i data fra Business Check Kvæg 2012 belyser denne artikel forskellene i anlægs- og arbejdsomkostningerne for henholdsvis bedrifter med malkestald og AMS. For, at bedriften er rentabel, skal dækningsbidrag pr. ko dække samtlige af disse omkostninger og derudover også dække diverse kapacitetsomkostninger.

Anlægs- og arbejdsomkostninger pr. ko

Figur 1. Anlægs- og arbejdsomkostninger ved malkestald og AMS grupperet efter de samlede anlægsomkostninger og datagrundlag, 257 malkestaldsbedrifter og 137 AMS-bedrifter. Alle data er fra konventionelle stor race bedrifter.

Søjlerne i figur 1 viser de samlede anlægs- og arbejdsomkostninger (AAO) pr. ko for henholdsvis gennemsnittet af de 10 procent af bedrifterne med laveste AAO, 10 procent af bedrifterne med højeste AAO samt gennemsnittet af alle bedrifter for både malkestald og AMS. Omkostningerne til arbejde er vist med rødt. Mens omkostningerne til anlægget er vist ved områderne i blålige nuancer.

Malketeknik ikke afgørende

Af figur 1 fremgår det, at der er stor spredning inden for begge typer af malketeknologi med omkring en forskel på 7.000 kr. pr. ko fra dem med de 10 procent laveste omkostninger til dem med de 10 procent højeste AAO i hver gruppe.

Som det fremgår af figur 1, er alle de viste omkostninger (arbejde, energi, vedligehold, forsikring og kapitalomkostninger) mar-

kant højere i besætningsgrupperne med 10 procent højeste omkostninger.

Det er altså ikke valg af malketeknologi, der er afgørende for niveauet af omkostningerne. De sorte ruder i figur 1 viser dækningsbidraget i kr. pr årsko, som er stort set ens i de to typer malkningssystemer. Så driftslederevnerne er dermed også vigtigere for et højt dækningsbidrag end malketeknologi.

Der er en del bedrifter, som

Valget mellem højt mekaniserede og mere manuelt baserede løsninger på den anden side er et dilemma.

Ekspertens anbefalinger

- 1 Beregn dit krav til DB pr. ko, der gør, at investeringen hænger sammen.
- 2 Investering i teknik skal modsvares af lavere arbejdsforbrug eller højere DB.
- 3 Tæt opfølgning på energi og vedligehold er vigtig.

både har høje anlægs- og arbejdsomkostninger. Her har investering i mere mekaniserede løsninger ikke givet den forventede rationalisering af arbejdet. Selv for den dygtigste driftsleder fra en bedrift med traditionel malkning kan det være ualmindeligt svært at få kendte rutiner og procedurer tilstrækkeligt tilpasset en bedrift med AMS.

I AMS besætninger med høje arbejdsomkostninger bør man derfor nøje gennemgå ALLE daglige og ugentlige arbejdsrutiner. Gør det allerede i dag: Vurder nødvendigheden og mulighederne for at spare nogle arbejds gange samtidig med, at kørerne forstyrres mindre.

Balance i økonomien

Lave anlægs- og arbejdsomkostningerne er ikke i sig selv nok til, at driftsøkonomien i mælkeproduktionen hænger sammen. Det afhænger som sagt også i høj grad af dækningsbidraget, om man formår at realisere i sit anlæg.

Tabel 1 viser, hvordan bedrifterne i henholdsvis malkestald og AMS er fordelt efter niveauet af anlægs- og arbejdsomkostninger samt hvor stor en del af bedrifterne inden for disse undergrupper, der i 2012 havde et positivt årsresultat. 81 procent af bedrifterne med malkestald havde i 2012 anlægsomkostninger under 8.000 kr. For AMS bedrifter var det kun 32 procent af bedrifterne. Tilsvarende havde knap 80 procent af AMS bedrifterne arbejdsomkostninger under 4.000 kr. Både malkestald og AMS bedrifterne har en klar overrepræsentation af bedrifter med positiv profit, hvor både anlægs- og arbejdsomkostningerne er lave.